

Hile Tesbiti

Satıcının veya davalının çıkar sağlamak amacıyla hayvanda bulunan kusurları gizleme ve kurnazca örtme suretiyle, hayvanını daha iyi durumda göstermek için yaptığı hilelerin ortaya çıkarılmasıdır. Burada veteriner hekimin görevi bir kusuru örtmek için ne gibi hileli işlemlerin yapılmış olduğunu ve kusurdan dolayı hayvanın değerinin ne kadar düşebileceğini saptamaktan ibarettir.

Örneğin hayvan sahibi atında tökezleme ve dengesiz yürüyüş gözlemliyor(podotrochlose), veteriner hekim muayenesi yapılmadan hayvanın satıyor, veya hayvan sahibi atına 6 ay önce kornaj ameliyatı yapıldığını söylemiyor ve gizliyor. Ayrıca amfizemli atlara semptomatik olarak atropin sulfat uygulamasından sonra, solunumun düzelmesi ve satış esnasında atın amfizemli olduğunun bu şekilde gizlenmesi.

Alım satımı söz konusu olan hayvanlarda tuberküloz, löykoz, akciğer kıl kurtları, prolapsus vagina ve uyuz hastalıklarında hileli satışlar ortaya çıkabilir.

Hileli satışlarda satıcı bir kusuru gizlerse;

1-) Eğer satıcı kusuru tanıyor ve alıcının kusuru tanımadığını veya tanıyamayacağını bilincinde ise

2) Eğer alıcı durumu bilseydi, satış anlaşmasını kabul etmeyeceği öngörüsünde ise, yapılan hilenin tesbitinde görev veteriner hekime ait olmayıp, mahkemeye aittir. Mahkeme gerekirse veteriner hekime başvurabilir. (Örn. Sigortasız hayvanların ölümü durumunda, sigortalı hayvandaki kulak küpesinin bu hayvana takılması ve sigortadan sigortalı hayvan ölmüş gibi (ölen hayvanın sigortalı hayvana benzetilmeye çalışılması) tazminat talep edilmesi(dolandırıcılık olarak değerlendirilip hayvan sahibi ağır cezada yargılanabilir). Bu yüzden özellikle sigorta şirketi veteriner hekimlerinin sigortaladıkları hayvanların resim ve videolarını her açıdan çekip saklamaları önemlidir.

Satıcı hayvan sahibi gerekirse satış sırasında alıcıya 14 gün veya 4 haftaya kadar deneme süresi verebilir. Alıcının busüre sonunda sessiz kalması satışın onaylanması olarak değerlendirilir. Şu deyim unutulmamasında yarar vardır: "Alıcı her zaman dikkatli olmalı ve gözlerini açmalıdır, çünkü alım bir satın alımdır".

2- ÖLEN ,ÖLDÜRÜLEN VEYA KESİLEN HAYVANLARIN MUAYENESİ

Bütün ölümlerde; vücut sıcaklığının düşmesi(Algor mortis), ölüm morluğu (Livor motris) ve ölüm sertliği (Rigor motris) bulguları oluşur. Ölümden sonra vücut sıcaklığı ilk 12 saatte saat başına 1 C°kadar düşer. Normal şartlarda kadavra 18-24 saat içinde bulunduğu ortamın sıcaklığına erişir. Vücut sıcaklığının düzenli olarak ve rektumdan ölçülmesiyle, ölümün üzerinden ne kadar zaman geçtiği yaklaşık olarak hesap edilir. Ancak canlı olarlarda da vücut sıcaklığı nörojenik mekanizmalarla düşebileceğinden bu bulgu ölümün tanısında tek başına kullanılamaz. Ölümden sonraki vücut sıcaklığı değişimleri, çevre sıcaklığı ile yakından ilişkilidir. Ölüm morlukları(lekelere) kanın damarlarda toplanması(göllenmesi) ve zedelenen endotel katmanından dışarı eritrositlerin sızmasıyla oluşur(postmortem hipostaz). Bu morluklar yer çekiminin belirlediği dağılımı gösterir. Lekeler ölümden 1-3 saat sonra oluşur. 5-6 saatte belirginleşerek 12 saatte en belirgin duruma gelir.

Ölüm katılığı ölümün geç dönem bulgularından olup, ölümden sonra(kas gevşemesi döneminin ardından) bütün düz ve çizgili kasların ATP eksikliği ve laktik asit fazlalığı nedeniyle sertleşmesidir.

Katılık 2-6 saat içersinde alt çene ,boyun ve yüzde başlar,bunu izleyen saatlerde omuz bölgesine yayılır ve 12 saat içersinde bütün vücut kasları sertleşir. Sonraki 12 saat içersinde kaslar yeniden gevşer. Ölümünden 36-48 saat sonra başlayan yumuşamalar vücuttaki çürüme ve kokuşma ile ilişkilidir.

Bu muayenede ölen veya öldürülen hayvanların ölüm nedenleri tesbit edilir. Bu muayene iki amaçla yapılır.

- 1) İddia edilen hastalığın tanısı kesin olarak tesbit edilir.
- 2) Ölüm nedenini tesbit etmek

Ölü hayvanların muayenesi nekropsi derslerinde görülen otopsi tekniğine göre yapılır.

Mahkemeye rapor hazırlanacağı için burada yapılacak işin önemi daha fazladır. Otopsi sırasında yalnızca ölüme neden olabilecek organın muayenesi değil, daha çok başka bir sebebin de var olup olmadığı araştırılır,bu yüzden bütün organlar açılarak,normal olsalar bile özellikleri kaydedilmelidir. Otopsi raporu protokol sayısı belirtilerek üç nüsha hazırlanmalıdır.

OTOPSİ RAPORU ÖRNEĞİ

Hayvan Sahibi T.C. Kimlik No,Adı ,Soyadı ve Adresi:

Hayvanın türü:

Hayvanın eşkali:

Hayvanı gönderen:

Klinik tanı (varsa)

Hayvanın öldüğü tarih :

Otopsi yeri, tarih ve saati:

Otopsi Bulguları

- 1) Dış bakı: Otopsiye başlamadan ve iç organlar açılmadan,hayvanın derisi üzerinde bir lezyon olup olmadığı,ölüm sertliği,kokuşma,doğal deliklerdeki lezyonlar ve akıntılar ve kanamalar, kurşun ve saçma yaraları,yanıklar,kırıklar,diş izleri kaydedilir, resimleri çekilir ve bunların ölüme neden olup olmayacağı değerlendirilir.
- 2) İç bakı: Ağız, boğaz,boyun, baş ,göğüs ve karın bölgesinde rastlanan lezyonlar belirtilir. Lezyon rastlanmayan alanlar kaydedilir.
- 3) Patolojik –Anatomik tanı: Tüm organlarda rastlanan hastalık belirtisi olan bütün bulgular ayrı ayrı kaydedilir.
- 4) Histopatolojik bulgular: Organ ve dokularda rastlanan hastalık belirtisi olan alanlardan alınan örneklerin histopatolojik inceleme sonuçları raporda açıklanır.
- 5) Laboratuvara gönderilen materyalin sonuçları: Otopsi sırasında alınan, ölüme neden olabileceği düşünülenhastalıklı organ ,doku,sıvı ve içerik örneklerinin; mikrobiyolojik,virolojik, parazitolojik ve toksikolojik analiz sonuçları raporların protokol no ,sayı ve tarihleri belirtilerek otopsi raporunda açıklanmalıdır.
- 6) Ölüm nedeni: Hayvanda tesbit edilen patolojik, histopatolojik ve diğer laboratuvar bulgularının ışığında ölüm nedeni; örn. Septisemi,iç kanama,kalp yetmezliği,toksikasyon,yabancı cisim,

mide-bağırsak ve dalak yırtılması veya bu organlarda patolojik durum değişiklikleri olarak belirtilir.

Otopsi raporunda hayvanın kesin ölüm nedeninin; örneklerden yapılacak kan, idrar, toksikolojik ve histopatolojik incelemeler sonrasında anlaşılabilceği belirtilebilir, gerekirse raporda daha önce açıklanan hastalık olasılık derecelerine göre değerlendirme yapılabilir.